

A.« ve W. a vykonali tam násilí na jeho domácích lidech, na okresním hejtmanu Dru Robertu H-ovi a na četnickém strážmistru Františku Ž-ovi. Soud zjišťuje po skutkové stránce, že šlo o jednomyslné a plánovité počínání vniknuvších osob, že osoby ty jednaly ve vědomě společném úmyslu a vnikly do hostince jenom v úmyslu, by tam vykonaly násilí, a že toto zamýšlené vykonání násilí došlo výrazu v obklopení a zatlačení oněch dvou úředníků, dále že obžalovaní H. a W. byli uprostřed vniknuvších osob, že vnikli do bytu v témž úmyslu s ostatními soudruhy a stotožňovali se s jejich počínáním. Vzhledem k těmto zjištěním považuje nalézací soud oba obžalované za spolupachatele, tudíž za přímé pachatele. Tím je však plně opodstatněn pojem »původcovství« ve smyslu § 84 tr. zák. Zrušovací soud dovodil již v četných rozhodnutích (viz zejména sb. n. s. čís. 69, 408), že původcem ve smyslu onoho ustanovení není jen návodce a strůjce, jak tito jsou míněni v § 5 nebo v § 44 e) tr. zák., nýbrž že je jím každý přímý pachatel, jenž nepředsevzal čin v cizím zájmu, byv jiným k tomu zjednán, nýbrž v zájmu vlastním, pro svůj vlastní účel; že v důsledku toho za »pomocníky« podle druhého odstavce § 84 tr. zák. sluší pokládati jen ty osoby, které nejednaly ve vlastním zájmu, nýbrž sloužily vůli třetího, dávající se jím použití jako pouhý nástroj. Že by obžalovaní byli jednali takto nesamostatně a vystupovali jen jako nástroj druhých osob a plnili pouze jejich vůli, nelze vůči oněm zjištěním důvodně tvrditi, naopak zjištění ta nasvědčují správnosti stanoviska stížnosti. Měl proto nalézací soud vyměřiti trest podle I. věty § 84 tr. zák. Ježto tak neučinil, porušil zákon, vykročiv z mezí zákonné sazby, zakládající se na přitěžující okolnosti v zákoně jmenovitě uvedené, to jest »původcovství« pachatelů, a dopustil se zmatečnosti podle čís. 11 § 281 tr. ř.

Čís. 2593.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

Subjektivní skutková podstata přečinu podle § 17 čís. 1 zákona vyžaduje při všech druzích pachatelů vědomí, že jde o tajnou organizaci a že účelem organizace té je podvraceti samostatnost, ústavní jednotnost nebo demokraticko-republikánskou formu státu.

(Rozh. ze dne 18. prosince 1926, Zm II 328/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost státního zastupitelství do rozsudku zemského soudu v Opavě ze dne 1. června 1926, jímž byli obžalovaní podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěni z obžaloby pro přečin podle § 17 čís. 1 zákona na ochranu republiky.

D ů v o d y:

Jak z rozsudkových důvodů patrně, vyloučil nalézací soud u obžalovaných skutkovou podstatu přečinu podle § 17 čís. 1 zákona na ochra-

nu republiky jak po stránce objektivní, tak i subjektivní. Ke skutkové povaze tohoto přečinu vyžaduje se po stránce subjektivní při všech druzích pachatelů vědomí, že jde o organizaci tajnou a že účelem tajné organizace jest podvracetí samostatnost, ústavní jednotnost nebo demokraticko-republikánskou formu státu. Nalézací soud nenabyl podle svých důvodů přesvědčení, že obžalovaní byli si vědomi toho, že Josef M. měl v úmyslu založiti organizaci tajnou, sledující jiné cíle, než poučovati příslušníky komunistické strany z řad mládeže slovem i tiskem o programu a cílech komunistické strany nebo politických věcech v duchu této strany, a výslovně vzal za prokázáno, že obžalovaní, kteří přistoupili k onomu sdružení, nebyli si jmenovitě toho vědomi, že jejich sdružení mělo za účel podvracetí demokraticko-republikánskou formu státu (podvracení samostatnosti nebo ústavní jednotnosti nepřichází tu v úvahu). Zmateční stížnost napadá rozsudek nalézacího soudu důvody zmatečnosti podle čís. 5 a čís. 9 písm. a) §u 281 tr. ř. Zabývá se však ve svých vývodech většinou jen objektivní skutkovou podstatou onoho přečinu, nechávajíc subjektivní stránku více méně stranou. Po stránce subjektivní vytýká pouze, že nalézacímu soudu bylo zabráněno dojítí ku přesvědčení o vině obžalovaných, jelikož soud opomenul zabývati se vůbec obsahem programu a tisku komunistické strany. Nehledě k tomu, že veřejný obžalobce v tomto směru žádného návrhu neučinil, neměl nalézací soud příčiny zabývati se obsahem programu a tisku komunistické strany, když výslovně zjistil, že obžalovaní nebyli si toho vědomi, že sdružení, k němuž přistupují nebo s ním se stýkají, je organizací tajnou a mělo za účel podvracetí demokraticko-republikánskou formu státu. Není proto výtka neúplnosti v tomto směru odůvodněna. Vyloučil-li nalézací soud, jak shora dolíčeno, bez formálních poklesků subjektivní stránku přečinu podle § 17 čís. 1 zákona na ochranu republiky, netřeba se obíratí vývody zmateční stížnosti, pokud jimi jest napadána objektivní složka skutkové podstaty onoho přečinu, zejména výtka podle čís. 9 písm. a) § 281 tr. ř. v tom směru, že nalézací soud vycházel při posuzování činu obžalovaným za vinu kladeného z mylného právního názoru, že ke skutkové povaze přečinu podle § 17 čís. 1 zákona na ochranu republiky nestačí propaganda slovem i tiskem namířená proti demokraticko-republikánské formě státu, nýbrž že jest zapotřebí ještě jiných činů. Jelikož zmateční stížnost státního zastupitelství nenapadá osvobozující výrok nalézacího soudu způsobem, který by ji opodstatňoval, jest neodůvodněna, i bylo ji zavrhnouti, aniž bylo třeba zabývati se dalším jejím obsahem.

Čís. 2594.

Tisková novela (zákon ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n.).

Jde o zmatek čís. 1 § 281 tr. ř., zasedal-li (proti předpisu § 30 zákona) kmet mladší 45 let.

Kromě případu prvního odstavce § 14 zákona nezná zákon povinností odsouzeného k uveřejnění rozsudku.